

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.II.20.710/2024/8.

A tanács tagjai: dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna a tanács elnöke

dr. Darákné dr. Nagy Szilvia előadó bíró

dr. Hajdu Edit bíró

dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

dr. Osztovits András bíró

A felperes: felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

dr. Szkaliczki Zsolt ügyvéd (cím2)

Az alperes: alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

dr. Simonffy György ügyvéd (cím4)

A per tárgya: házasság felbontása és járulékai

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Törvényszék 4.Pf.20.139/2023/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Hódmezővásárhelyi Járásbíróság 5.P.20.082/2023/10.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperes, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 500.000 (ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és az alperes (továbbiakban: felek) 2019. december 14. napján kötöttek házasságot.

[2] A felperes 2014. évtől kezdődően munkaviszonyban állt az alperes gazdaságában. Munkaviszonya 2021. december végén szűnt meg.

[3] 2021. év tavaszán az alperes adásvételi szerződést kötött H., a N. utcában egy családi házra, és ebben az időszakban a felperes nevére több b.-i termőföldet íratlak. A N. utcai ingatlanon lévő romos épületet elbontották, építkezést terveztek.

[4] Az alperes 2021. november 2-án felszólította a felperest, hogy költözzön el a peres felek által utoljára közösen lakott, az alperes különvagyonában álló cím5 alatti ingatlanból. A felperes 2021. november 3-án az ingatlanból elköltözött.

[5] A felek között a házasság felbontásához kapcsolódó járulékos kérdésekre megállapodás jött létre, az okiratot dr. Szkaliczki Zsolt ügyvéd, a felperes jogi képviselője 2022. február 23. napján, míg F.-né dr. Sz. M. K. ügyvéd – az alperes akkori jogi képviselője – 2022. február 28. napján ellenjegyezte. Az okirat 1/1. pont utolsó monda szerint: „Így közöttünk az együttélés 2019. december 14. napjától (a házasságkötés napjától) 2021. november 2. napjáig állt fenn.”. A keresetlevél mellékleteként csatolt fenti okirat 2. pontjában a felek megállapodtak abban, hogy a házasság felbontását mindketten (tartalmilag egyező

akaratnyilatkozat alapján) kéri, a 7. pont értelmében a házasság felbontása iránti pert a jelen per alperese fogja kezdeményezni.

[6] A felperes a Szegedi Törvényszéken 13.P.20.192/2022. szám alatt házastársi közös vagyon megosztása iránti pert indított az alperes ellen, keresetlevelében a peres felek életközösségének időtartamát 2019. december 14. napjától 2021. november 2. napjáig terjedően jelölte meg, ugyanezen időtartamot jelölte meg az életközösségük fennállása időtartamaként a jelen perben benyújtott keresetlevelében is.

[7] Az alperes a 2020. november 9. napján kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint ismét a leánykori nevét használja.

A kereseti kérelem és az alperes ellenkérelme

[8] A felperes kereseti kérelmében kérte, hogy a bíróság az alperessel megkötött házasságukat a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:21. § (2) bekezdése alapján bontsa fel, mert az helyrehozhatatlanul megromlott, és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 459. § (2) bekezdése értelmében állapítsa meg, hogy az életközösségük 2019. december 14. napjától 2021. november 2. napjáig állt fenn.

[9] A felülvizsgálati kérelemmel érintett körben keresete megalapozásául előadta, hogy az alperessel a 2019. december 14. napján történt házasságkötésüket megelőzően egymással élettársi kapcsolatban nem éltek, az életközösségük tehát 2019. december 14. napjától állt fenn. A házassági kapcsolatuk megromlott, és az életközösséget 2021. november 2. napján véglegesen és teljes mértékben megszakították akként, hogy az utolsó volt közös lakást képező és az alperes különvagyonába tartozó lakóházat 2021. november 3. napján elhagyta.

[10] A Szegedi Törvényszék előtt házastársi közös vagyon megosztása iránt kezdeményezett peres eljárást, mely eljárásban az alperes vitatta az életközösség megszűnésének időpontját annak ellenére, hogy azt a valóságnak megfelelően, az alperes akkori jogi képviselője által szerkesztett okiratban az alperessel egyezően állapították meg.

[11] Az alperes ellenkérelmében maga is kérte a felperessel megkötött házasságuk felbontását, az életközösség kezdő időpontját elismerte, megszűnésének felperes által állított időpontját azonban vitatta. Állította, hogy az életközösségük 2020. szeptember 6. napján szűnt meg véglegesen, ugyanakkor 2021. november 2. napjáig együtt laktak.

[12] A felperessel megkötött házasságuk már a kezdetektől fogva nem működött, kevés időt tudtak együtt tölteni, a házaselet gyakoriságát illetően is eltért az igényük és ő 2020. szeptember 6. napjára teljesen elhidegült a felperestől, aki hozzá érzelmileg sosem kötődött. Ezen a napon külön hálósobába költözött a felperestől, nem mosott rá és nem is takarította a felperes által használt lakószobát. A felperes az életközösségük fennállása alatt az ingatlan fenntartásához és az élelmiszervásárláshoz nem járult hozzá, az ingatlan karbantartásában nem segédkezett. Így 2020. szeptember 6. napjára kialakult benne a házastársi kapcsolat

végleges megszakításának szándéka, és ennek következményeként 2020. november 9. napján - névváltoztatást kezdeményezve - a leánykori nevét vette vissza.

[13] A házasság felbontásához kapcsolódó járulékos kérdésekről kötött megállapodásukat megelőzően az okiratszerkesztő ügyvédtől nem kapott teljeskörű tájékoztatást az életközösség megszűnésére, a megszűnés jelentőségére nézve.

Az első- és másodfokú határozat

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletében a peres felek házasságát felbontotta és megállapította, életközösségük 2019. december 14. napjától 2021. november 2. napjáig állt fenn.

[15] Ítélete indokolásában – idézve a Ptk. 4:21. § (1) bekezdésében foglalt jogszabályi rendelkezéseket – rögzítette, a felperes bizonyítási érdeke volt annak bizonyítása, hogy az alperessel megkötött házasságuk helyrehozhatatlanul megromlott, ezért indokolt annak bíróság általi felbontása.

[16] Részletesen idézte a Pp. 265. §-ában, a 267. §-ában, a 263. §-ában, a 276. § (3) és (5) bekezdésében foglalt jogszabályi rendelkezéseket.

[17] A peres felek a házasságuk felbontását mindketten kérték, a házasság felbontásával kapcsolatos járulékos kérdésekre a 2023. június 19. napján megtartott perfelvételi tárgyaláson egymással – jogerős végzéssel jóváhagyott – egyezséget kötöttek, ezért a házassági kötelék tekintetében további bizonyítási eljárás lefolytatása szükségtelen volt.

[18] A peres felek között az életközösségük megszűnésének időpontja vitás volt és – mivel az életközösség időtartamát a Pp. 459. § (2) bekezdése értelmében a bíróságnak a házasságot felbontó ítéletében meg kell állapítani, ha azt házassági vagyoni jogi per bírósága korábban, az eljárást befejező érdemi határozatában vagy közbenső ítéletében nem állapította meg – így az életközösség fennállásának időtartamára nézve bizonyítási eljárást folytatott le.

[19] Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként az életközösség megszűnésének időpontjára a felperes állítását bizonyítottanak ítélte.

[20] Az életközösség érzelmi és gazdasági közösség, amelynek időtartama alatt a házastársak együttesen vagy külön-külön vagyontárgyakat szereznek. A Ptk. nem definiálja a házassági életközösség fogalmát, ezért a bíróság – az időtartam egyik fél általi vitatása esetén - az ítélezési gyakorlatban kialakult szempontrendszer alapján vizsgálja.

[21] Az életközösség feltételezi a bensőséges érzelmi kapcsolatot a házastársak között, valamint azt, hogy együvé tartozásukat kifejezik kívülállók számára is, továbbá, hogy közös háztartást vezetve, együtt élnek, gazdasági közösségben együtt munkálkodnak közös céljaik elérése érdekében. Önmagában egy-egy elem hiánya még nem jelenti az életközösség hiányát, ilyenkor az összes körülményt együttesen kell értékelni.

[22] Az elsőfokú bíróság figyelemmel volt a peres felek házasságának sajátosságaira, azon körülményre, hogy a felperes családjában nem jellemző az érzelmek kimutatása, továbbá arra, hogy a pénzügyeket és az egyéni vállalkozásként működtetett gazdaságának adminisztratív teendőit kizárólag az alperes intézte. Az alperes kezelte a felperesnek járó munkabért is, azt ő osztotta be, így a peres felek között a házasságkötéssel gazdasági közösség is létrejött. A peres felek az alperes különvagyonát képező cím5 alatti ingatlanban együtt laktak, és a házasságkötésüket követően először közös, majd a későbbiekben már külön hálósobában aludtak.

[23] A felperes állította, hogy az életközösségük 2021. november 2. napjáig fennállt, és annak időtartamát a házasság felbontásával kapcsolatos járulékos kérdésekben létrejött megállapodásukban az alperes maga határozta meg a jogi képviselőjével egyeztetve. A felperes keresetlevele mellékleteként a teljes bizonyító erejű magánokiratot csatolta, és azt egyik peres fél sem vitatta, hogy az okiratot aláírta, annak valódiságát nem vonták kétségbe. A Pp. 325. § (3) bekezdésében foglaltak értelmében a teljes bizonyító erejű magánokirat az ellenkező bizonyításáig teljes bizonyító erővel bizonyítja, hogy az okirat aláírója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetve elfogadta vagy magára kötelezőnek ismerte el.

[24] Az alperes a teljes bizonyító erejű magánokirat tartalmát vitatta annyiban, hogy az nem rögzíti helyesen az életközösségük megszűnésének időpontját, és ennek okaként arra hivatkozott, hogy az okiratot szerkesztő, akkori jogi képviselőjétől nem kapott teljeskörű tájékoztatást az életközösség időtartamának a jelentőségéről.

[25] A fenti okirat 8. pontjának utolsó bekezdése tartalmazza azt, hogy az okiratszerkesztő ügyvéd milyen tárgykörben adott tájékoztatást az ügyfeleknek. Azt az alperes nem vitatta, hogy az okiratszerkesztő ügyvéd a pert megelőzően a felperessel nem találkozott, így a felperes részére jogi tájékoztatást egyáltalán nem adhatott. Az okiratszerkesztő ügyvéd tanúvallomása alapján életszerűtlen, hogy a házassági vagyonközösség szempontjából alapvető fontosságú elemről, az életközösség időtartamáról nem adott tájékoztatást ügyfelének, a jelen per alperesének. Az okiratszerkesztő ügyvéd tanúvallomásában kitért arra is, hogy az alperes beszélt a házasság megromlásának okairól, a névváltoztatásáról, az ügyvéd tudatában volt annak, hogy a peres felek között házassági vagyonjogi szerződés nem készült, mégsem látott problémát „a dologban”, mert az alperes arról tájékoztatta, hogy közte és a felperes között nem jött létre gazdasági közösség. Ebben az esetben szükségtelen volt az ügyvéd részéről a házastársi közös vagyon megosztására a felperes részére ajánlatot készíteni, márpedig ezen ajánlat elkészült, viszont e körben fel kellett merülnie az életközösség időtartama meghatározásának. Az okiratszerkesztő ügyvéd tanúvallomása szerint ő az okirat tervezetét megküldte a felperes jogi képviselőjének papír alapon, az okiratot a felperes aláírta, a jogi képviselője ellenjegyezte, majd visszaküldte neki az okiratot és azt az alperes csak ezt követően írta alá, és még ekkor sem kifogásolta senki az életközösség okiratba foglalt záró időpontját.

[26] Az okiratszerkesztő ügyvéd nem tekinthető teljesen elfogulatlan tanúnak, mivel évtizedes kapcsolat fűzi őt az alpereshez és annak családjához.

[27] Az alperes névváltoztatása önmagában nem bizonyítja a házassági életközösség megszűnésének időpontját, hiszen a névváltoztatásra – megfelelő indok előterjesztése után – a törvény lehetőséget ad (2010. évi I. törvény, 2016. évi CL. törvény).

[28] Nem tekintette elfogulatlan tanúnak V.-né G. M. J.-t, az alperes gyermekkori barátnőjét sem, aki a tanúvallomása szerint a felperessel nem találkozott, a peres felek közös ingatlanában sem járt, de úgy érezte, hogy neki ki kell állnia az alperes mellett. A tanúnak pusztán az alperes elmondásából volt ismerete a peres felek kapcsolatáról és a tárgyalás előtt beszélt is az alperessel (8. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal).

[29] Nem tekintette elfogulatlan tanúnak továbbá az alperes édesanyját sem, akit nemcsak családi kötelék, hanem gazdasági érdek is köt az alpereshez. A tanú nem járt a peres felek közös lakásában, azt viszont a peres felekkel egyezően adta elő, hogy a felperes szinte csak aludni járt haza. A tanú vallotta, hogy a felperes nem bízott benne, de a tanú 2021 tavaszán a felperes nevére ingatlanokat vásárolt, ez olyan ellentmondás, amit a vallomásában nem sikerült feloldania. Az elsőfokú bíróság jelentőséget tulajdonított annak, hogy még 2021 tavaszán is vásárolt a tanú ingatlanokat mind az alperes, mind a felperes nevére. A tanú ugyanakkor vallomásában cáfolta azon felperesi előadást, hogy nem kapott munkabért.

[30] A házasság felbontásával kapcsolatos járulékos kérdésekben létrejött megállapodást tartalmazó teljes bizonyító erejű magánokirattal szemben az alperesnek kellett volna azt bizonyítania, hogy az életközösségük nem 2021. november 2. napján, hanem már 2020. szeptember 6. napján megszűnt. Az alperes állította, a felperes pedig cáfolta, hogy 2020. szeptember 6. napja után az alperes nem mosta ki a felperes ruháját, ugyancsak az alperes állította, hogy 2020. szeptember elején közölte a felperessel, miszerint el szeretne válni, a felperes ezen állítást azonban tagadta.

[31] Az sem jelenti az életközösség megszűnését, ha a peres felek 2020. szeptembertől külön hálószobát használtak, hiszen a házassági életközösség úgy is fenntartható, hogy a házastársak nem élnek folyamatosan egy ingatlanban, a lényeg az, hogy szándékuk kiterjedjen arra, hogy ők összetartoznak mind érzelmi, mind gazdasági szempontból és összetartozásukat kifejezésre juttatják a kívülállók számára is.

[32] A perben megnehezítette a bizonyítást az, hogy a peres felek eléggé zárkózott életet éltek, így a legközvetlenebb családtagok sem tudtak a házasságukról, annak problémáiról megbízható információkkal szolgálni. Ugyanakkor az alperes által felajánlott és a bíróság által fogatosított bizonyítás az életközösség megszűnésének időpontjára nézve nem volt eredményes, a tanúk vallomásaikban csak az alperestől származó értesüléseiket adták elő.

[33] Nem jelenti az életközösség hiányát az az alperesi hivatkozás – még a bizonyítottsága esetén sem –, hogy a felperes nem tartotta karban az utolsó közös lakást, hiszen abban a felperesnek sem tulajdonjoga, sem egyéb vagyoni értékű joga nem volt, így fenntartási kötelezettség sem terhelte.

[34] A házastársi közös vagyon megosztása iránti eljárás megindítása megelőzte a házasság felbontása iránti jelen peres eljárás megindítását, a vagyonmegosztási perben a felperes azzal

érvelt, az alperes névváltoztatását az motiválta, hogy hosszúnak tartotta a férjezett nevét. Rámutatott, ha valóban az életközösség megszűnése lett volna az alperes névváltoztatásának indítéka, úgy 2021. év tavaszán nem történt volna termőföldvásárlás a férj nevére és a peres felek nyáron és ősszel nem üdültek volna együtt. A peres felek közös gazdálkodásának tényét támasztja alá az a felperesi előadás is, hogy munkája ellenértékét „csak papíron” kapta meg, azt ténylegesen a házassági együttélés ideje alatt részére nem fizették ki, éppen a felperesnek a gazdálkodásban való együttműködése miatt.

[35] Összefoglalva hangsúlyozta, a perben rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és összességében is értékelve arra a meggyőződésre jutott, hogy az életközösségnek a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt időtartama a valós.

[36] Az alperes fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a megfellebbezett rendelkezését helybenhagyta.

[37] A másodfokú bíróság kifejtette: a Ptk. 4:21. § (1) bekezdésének alkalmazása körében is irányadó: a házasság megkötésével vélelmezni kell az életközösség létrejöttét és folyamatos fennállását. A vélelem alapján az életközösség fennállásának hiányát annak a házastársnak kell bizonyítani, aki azt állítja, hogy az életközösség nem jött létre, illetve az ellenérdekű fél állításához képest korábban szűnt meg. A jelen esetben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az életközösség 2020. szeptember 6. napján szűnt meg.

[38] A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a házassági életközösség lélektani, erkölcsi és vagyoni összetevőkből áll és rendszerinti tartalmi elemei a közös háztartás (együttlakás), a közös gazdálkodás és a bensőséges személyes viszony (érzelmi, lelki, közösségi, szellemi, kulturális kapcsolat, rendszeres nemi élet) a házastársak között. A közös háztartás a felek tényleges együttlakását, az életvitelszerű közös életét (együttes étkezés, pihenés, háztartás vezetése stb.) jelenti. A közös gazdálkodás a házastársak által együttesen kitűzött célok érdekében való vagyoni együttműködés. A benső, személyes viszony elemei külső tényekből nehezen ítéltethők meg, azokra rendszerint csak következtetni lehet. Ezeknek a tényezőknek az együttes értékelése alapján lehet általában az életközösség fennállását megállapítani (BH1988.10.385.). A fenti ismérveknek nem kell folyamatosan és hiánytalanul fennállnia az életközösség megvalósulásához, de az életközösség megszűnése csak akkor állapítható meg, ha a felek együvé tartozása valamennyi vonatkozásban megszűnt (BH2009.181.; Kúria Pfv.II.20.732/2020/9.). Az ítélkezési gyakorlat az életközösség megszűnésénél a tudati elemnek tulajdonít döntő jelentőséget: az egyik házastárs elhatározott szándéka (szubjektív elem) az összetartozás végleges felszámolására irányuljon és azt a másik házastársnak egyértelműen nyilvánítsa ki (objektív tény). A kapcsolat végleges megszüntetésének szándéka mellett további követelmény, hogy a kinyilvánított akaratelhatározás tartalma a felek egymás közötti, belső jogviszonya szempontjából a közös életük minden területére kiterjedjen. Az egyik ismerv hiánya, pl. a házasság felbontása iránti keresetlevél benyújtása, továbbá az, hogy közöttük viták, konfliktusok zajlanak, az életközösség mindenre kiterjedő megszűnésének megállapítására még nem ad alapot (Kúria Pfv.II.20.385/2021/13.).

[39] A másodfokú bíróság kiemelte, a perbeli esetben a teljes bizonyító erejű magánokirat valódiságát az alperes nem vonta kétségbe és a bíróságnak sem merült fel kételye az okirat valódisága felől, ugyanakkor a teljes bizonyító erejű magánokirat nem bizonyítja a benne

szereplő tények valóságát. Az alperes vitatta is az életközösség fennállának az okiratban rögzített időtartalmát, az életközösség megszűnésének időpontját. Az okirattal szembeni ellenbizonyítékokat is az alperesnek kellett szolgáltatni. Az alakilag szabályszerűen kiállított okirat ellenére a Pp. 279. § (1) bekezdése alapján szabadon mérlegelhette a bizonyítás anyagát, mert a teljes bizonyító erejű magánokirathoz, annak tartalmi valóságához kötődő nem fűződik.

[40] A rokon tanúk vallomása pusztán a rokoni kapcsolat miatt nem mellőzhető. Az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy sérültek a Pp. 279. § szabályai, mivel az elsőfokú bíróság alaptalanul mellőzte a két tanú (B. L.-né és V.-né G. M. J.) tanúk vallomását, figyelemmel arra, hogy pont az alpereshez közelálló személyek tudtak nyilatkozni az életközösség fennállására és megszűnésére. Ugyanakkor ez az eljárási jogszabálysértés csak akkor vezetne a fellebbezés eredményességére, ha az az érdemi döntésre kihatással lenne, ez azonban a perbeli esetben nem állapítható meg.

[41] Az alperes még az elsőfokú bíróság által mellőzött tanúvallomásokkal sem bizonyította az életközösség megszűnésének általa állította 2020. szeptember 6-ikai időpontját. A tanúk az alperesi tényállítás szempontjából releváns körülményekre, az alperestől hallott tényekről számoltak be. Az alperes nem tudta eredményesen vitatni az életközösségnek a házasság felbontásával kapcsolatos járulékos kérdésekre vonatkozóan létrejött megállapodást tartalmazó teljes bizonyító erejű magánokiratban rögzített záró időpontját, az általa állított záró időpontot pedig a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok nem támasztották alá. Azt egyik peres fél sem vitatta, hogy 2021. november 2. napját követően már nem éltek egymással életközösségben, így az elsőfokú bíróság az ítélete rendelkező részében az életközösség záró időpontját helyesen határozta meg.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[42] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen – tartalma szerint – a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részének hatályon kívül helyezését és e körben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte oly módon, hogy a peres felek házassági életközössége 2020. szeptember 6. napjáig állt fenn; másodlagosan a felülvizsgálattal érintett körben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az ügyben eljáró első, vagy másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Megsértett jogszabályhelyként hivatkozott a Ptk. 6:89. §-ára, a 6:90. §-ára, a 6:93. §-ára, a 4:21. §-ára, valamint a Pp. 237. §-ára, a 459. §-ára és a 279. § (1) bekezdésére.

[43] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság azért sértette meg a Ptk. 6:89. §-át, a 6:90. §-át és a 6:93. §-át, mert nem vette figyelembe, hogy a H.-n 2022. február 23-án és 28-án kelt megállapodás érvénytelen. A tévedésre a peres eljárás során folyamatosan hivatkozott, így a megtámadási jogát határidőn belül érvényesítette.

[44] A másodfokú bíróság megsértette a Pp. 237. § rendelkezéseit, mert az anyagi pervezetésre vonatkozó kötelezettsége ellenére nem hívta fel a figyelmét arra, hogy a megállapodások megtámadása érdekében viszontkeresetet terjeszthet elő, illetve a

megtámadással kapcsolatos igényét külön perben érvényesítheti. A bíróságnak értékelnie kellett volna, hogy a megállapodása tartalma vonatkozásában folyamatos tévedésre hivatkozott (az írásbeli ellenkérelme 3. oldal alja, 4. oldal első bekezdésében és a 8. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal 2. bekezdése szerinti nyilatkozata).

[45] A jogerős ítélet azért sérti a Ptk. 4:21. § és a Pp. 459. § rendelkezéseit, mert a másodfokú bíróságnak észlelnie kellett volna, hogy a házassági életközösség fennállásának a feltételei 2020. szeptember 6. napját követően már nem álltak fenn. Ez számára azt jelenti, hogy a felperes a házastársi közös vagyon megosztására irányuló perben 77.000.000 forinttal nagyobb összeget követelhet tőle.

[46] A másodfokú bíróság megsértette a Pp. 279. § (1) bekezdését, a két hivatkozott, nyilvánvalóan érvénytelen megállapodást érvényesként kezelte és így a megállapodásból okszerűtlen következtetést vont le. Ugyancsak tévesen értékelte F.-né dr. Sz. M. ügyvéd és V.-né G. M. vallomását is, tévesen nem tulajdonított jelentőséget annak a körülménynek, hogy 2020. november 9-én névváltozást kezdeményezett.

[47] Állítása szerint a házassági életközösség másodfokú ítéletben szereplő ismérvei maradéktalanul sosem valósultak meg, a peres felek között nem alakult ki kellő érzelmi, lelki közösségi, szellemi, kulturális kapcsolat és sosem gazdálkodtak közösen. 2020. szeptember 6. napja után a házassági életközösség egyetlen eleme sem maradt fenn közöttük. Az alperes hivatkozott az édesanyja tanúvallomására, aki elmondta, hogy közölte a felperessel, el szeretne tőle válni, ezt követően többször is kérte a felperest, hogy költözzön el. 2020. szeptember után már külön hálósobában aludtak és nem is főzött, mosott a felperesre, élelmet sem vásárolt neki. V.-né G. M. J. tanúként megerősítette a fentieket. A tanú emlékezett arra is, hogy már ekkor is mondta, el akar válni. Arra helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság, hogy rokon tanúk vallomása az ilyen típusú perekben ugyanúgy felhasználható és értékelhető. F.-né dr. Sz. M. ügyvéd tanúként elmondta, hogy nem tájékoztatta arról az alperest, hogy a jogi fogalmak szerint mi minősült házassági életközösségnek és jogilag mi jelenti a házassági életközösség megszakadását. Az életközösség megszűnése időpontjában az okiratszerkesztő ügyvéd is tévedésben volt. A jelen esetben a létrejött megállapodás megtámadásának a feltételei adottak, a másodfokú bíróságnak ezt a megállapodást ki kellett volna rekesztenie a bizonyítékok köréből.

[48] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

[49] Érvelése szerint a felülvizsgálati eljárásban csak kivételesen van mód a bizonyítékok felülmérlegelésére. Az eljárásban az alperes nem bizonyította, hogy tévedésben volt az általa támadott és a jogi képviselője által szerkesztett okirat tartalmát tekintve. A másodfokú bíróság ugyan a fellebbezési ellenkérelméhez csatolt levelet kizárta a bizonyítékok köréből, de továbbra is hivatkozott arra, a levélben foglaltak alapján sem az alperes, sem a jogi képviselő nem volt tévedésben az életközösség fogalmával és annak időtartalmával.

[50] Alaptalan az alperes anyagi pervezetéssel kapcsolatos kifogása, mert annak nem lehet része olyan részletességű tájékoztatás, amely a peres fél elvárt nyilatkozatának teljes, szükséges és elégséges tartalmát kimeríti.

[51] Értelmezhetetlen az alperes Ptk. 4:21. §-ának megsértésére hivatkozása, hiszen abból legfeljebb az következne, hogy nincs helye a házasság felbontásának.

[52] Nem sérült a Pp. 459. §-a sem, hiszen a jogerős ítélet megállapította az életközösség fennállásának tartalmát. Ellentmondó az alperes álláspontja az életközösség kapcsán, hiszen hol arra hivatkozik, hogy sosem állt fenn a peres felek között életközösség, hol pedig arra, hogy az csak 2020. szeptember 6. napjáig állt fenn. Az alperes maga ismeri el, hogy azért sérelmesnek neki a jogerős ítélet, mert anyagilag az számára hátrányos lehet. Az alperes névváltoztatása csak célszerűségi célokat szolgált. A jogerős ítélet alapján alaptalanul állítja az alperes, hogy a másodfokú bíróság észlelte, hogy ő tévedésben volt a megállapodás megkötésekor.

[53] Az alperes félreértelmezte a jogerős ítélet [67] és [69] pontjaiban kifejtettek jogi tartalmát, hiszen a valódiság, hamisítatlanság nem azonos az általa hivatkozott tartalom valótlanságával.

[54] Nem valós az az alperesi tényállítás sem, mely szerint minden este hazament a szüleihez. Reggel és este rendszeresen együtt étkezett az alperessel a közös lakásban egészen 2021. november 2. napjáig. 2021 tavaszán a saját nevére közösen termőföldet vásároltak, számos közös programjuk volt még 2021-ben is az alperessel és házasságuk is volt közöttük egészen 2021. november 2. napjáig. Az életközösség fennállásának megállapításához nem szükséges valamennyi összetevő teljes időtartam alatt való együttes megléte, így az életközösség megszakadását megállapítani attól az időponttól lehet, amikor az összetevők egyike sem állott már fenn. Mindezekre figyelemmel a rendelkezésre álló bizonyítékok külön-külön és összességében történő mérlegelése alapján helyesen állapította meg a másodfokú bíróság az életközösség 2021 novemberéig való fennállását.

[55] Az alperes által felhívott Ptk. 6:93. §-a kapcsán kifejtette, hogy az alperes által támadott szerződés nem vagyoni jogi jellegű.

A Kúria döntése és jogi indokai

[56] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[57] A Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az ott előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül [Pp. 413. § (1) bekezdése és 423. § (1) bekezdés].

[58] Az alperes felülvizsgálati kérelmében anyagi jogi és eljárásjogi szabálysértésekre hivatkozott.

[59] Nem alapos a Pp. 237. § rendelkezéseinek megsértésére való hivatkozás.

[60] Az alperesi nyilatkozatok (alperes írásbeli ellenkérelme 3. oldal alja, 4. oldal első bekezdésében és a 8. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal 2. bekezdése) azt tartalmazzák, hogy az okiratot szerkesztő ügyvéd nem nyújtott teljeskörű tájékoztatást az életközösség megszűnésének körülményeiről, ez a megállapodás tervezetének elkészítésekor „egyáltalán nem kapott hangsúlyt” (írásbeli ellenkérelem). Az ügyvédjével együttesen beszélte meg azt, hogy az együttélésük időpontja 2021. november 2. Az életközösség megszűnése időpontjaként az az időpont lett beírva, ameddig egy fedél alatt élt a felperessel (8. sorszámú jegyzőkönyv alperesi nyilatkozat).

[61] A bíróság anyagi pervezetési tevékenységét (Pp. 237. §) a kereset és az ellenkérelem, valamint az érvényesíteni kívánt jog korlátai között végzi. Az alperes perfelvételi nyilatkozata nem volt e körben hiányos, hiszen előadta, hogy az elköltözés időpontját jelölték meg az életközösség megszűnésének időpontjaként [Pp. 237. § (1) bekezdés]. Az alperes az életközösség időtartalmára nézve tanúbizonyítási indítvánnyal élt, az életközösség megszűnése, mint lényeges tény vonatkozásában maga is tisztában volt azzal, hogy az általa állított időpontra nézve a bizonyítás őt terheli [Pp. 237. § (2) bekezdés]. Az alperes nem hivatkozott a Pp. 237. § (3) bekezdésében írt, a bíróság anyagi pervezetését megalapozó egyéb körülményekre.

[62] A megtámadás jogával az alperes perfelvételi nyilatkozataiban nem élt, ezt az anyagi jogi kifogást az írásbeli ellenkérelme érdemi védekezése sem tartalmazta a jogalap megjelölése útján [Pp. 199. § (2) bekezdés ba) pontja]. Arra viszont a bíróság anyagi pervezetése nem terjedhet ki, hogy az alperes érdemi védekezésében milyen anyagi jogi kifogást terjesszen elő, illetőleg, hogy az anyagi jogi kifogását milyen módon érvényesítse. A fent kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 237. §-t, valamint a Ptk. 6:89. §, a 6:90. § és a 6:93. § rendelkezéseit.

[63] A jogerős ítélet nem ütközik a Pp. 459. § (2) bekezdésébe. A Pp. 459. § (2) bekezdése pusztán arról rendelkezik, hogy a bíróság a házasságot érvénytelenítő vagy felbontó ítéletében megállapítja az életközösség fennállásának az időtartalmát is, ha azt a házassági vagyoni jogi per bírósága korábban az eljárást befejező érdemi határozatában vagy közbenső ítéletében nem állapította meg. A másodfokú bíróság ítélete ennek a feltételnek megfelelt, az életközösség fennállása időtartalmának vitatása pedig nem a Pp. 459. § (2) bekezdésének, hanem a Pp. 279. § (1) bekezdésének az esetleges megsértése körében értékelhető.

[64] A Ptk. 4:21. § (1) bekezdése a házasság felbontásának jogi vonatkozásait rendezi. A jelen ügyben azonban nem az életközösség megszűnése volt vitás, hanem a megszűnés időpontja.

[65] Az alperes felülvizsgálati kérelmében arra is hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 279. § (1) bekezdésének rendelkezéseit, a bizonyítás eredményének mérlegelése során az életközösség megszűnésének időpontját a másodfokú bíróság helytelenül állapította meg, e körben a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül, nyilvánvalóan iratellenesen mérlegelte.

[66] A Pp. 406. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálata csak jogszabálysértésre hivatkozással kérhető. Jogszabálysértésnek tekinthető a megalapozatlan ítélet meghozatala is. Megalapozatlanságról azonban csak akkor lehet szó, ha a tényállás felderítetlen marad, vagy a megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmaz. Következtes a Kúria ítélkezési gyakorlata abban, hogy a mérlegelési szabadság a felülvizsgálati eljárásban korlátozott: a Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért jogerős határozat iratellenes, vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (Legfelsőbb Bíróság Pfv.21.680/2006. megjelent: EBH2006.1526.). Nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna, kizárólag az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.21.474/2011. megjelent: BH2013.119.).

[67] A másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki a Ptk. 4:21. § (1) bekezdése körében: a házasság megkötésével vélelmezhető az életközösség létrejötte és folyamatos fennállása. A vélelem alapján az életközösség fennállásának hiányát annak a házastársnak kell bizonyítani, aki azt állítja, hogy az életközösség nem jött létre, illetve az ellenérdekű fél állításához képest korábban szűnt meg. Így a jelen perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az életközösség 2020. szeptember 6. napján szűnt meg. A teljes bizonyító erejű magánokirat valóságát az alperes nem vonta kétségbe, az okirat bizonyító ereje ugyanakkor csak arra terjed ki, hogy ellenkező bizonyításig bizonyítja, az okirat kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetve elfogadta vagy magára kötelezően ismerte el [Pp. 325. § (1) bekezdés]. Az okirati nyilatkozat valóságtartalmát azonban a teljes bizonyító erejű magánokirat sem bizonyítja, mint arra a másodfokú bíróság is helyesen hivatkozott.

[68] Az ítélkezési gyakorlat (pl. Kúria Pfvf.20.940/2023/5.) az életközösség megszűnésénél a tudati elemeknek tulajdonít döntő jelentőséget: az egyik házastárs elhatározott szándéka (szubjektív elem), az összetartozás végleges felszámolására irányuljon és azt a másik házastársnak egyértelműen nyilvánítsa ki (objektív tény). A kapcsolat végleges megszüntetésének szándéka mellett további követelmény, hogy a kinyilvánított akarat elhatározás tartalma a felek egymás közötti, belső jogviszonya szempontjából a közös életük minden területére terjedjen ki.

[69] Ebből kiindulva az alperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt bizonyítékok felülmérlegelésére nem volt lehetőség, mivel az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonathó, mint amit az alperes állít. Kizárólag az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehetne jutni, ami jelen esetben nem állt fenn. Abból a tényből, hogy a felek még 2021 tavaszán is termőföldet vásároltak, számos közös programjuk volt, megcáfolja azt az alperesi előadást, hogy a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehetett jutni az ügyben. A másodfokú bíróság helytállóan értékelte B. L.-né és V.-né G. M. J. tanúvallomását, azzal a Kúria mindenben egyetért, az ott kifejtett indokokat megismételni nem kívánja {másodfokú ítélet [68] – [73] bekezdés}.

[70] Mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Kúria a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[71] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 82. § (1) – (2) bekezdés és a 83. § (1) bekezdése alapján maga köteles viselni a felülvizsgálattal összefüggő költségeit (ügyvédi munkadíj, felülvizsgálati eljárási illeték) és köteles megfizetni az felperes felülvizsgálati eljárási költségét. A felperes felülvizsgálati eljárási költsége, az őt képviselő ügyvéd munkadíja, melyet a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján határozott meg a felperes által csatolt ügyvédi díjmegállapodás figyelembevételével azzal, hogy a felszámított 500.000 forint ügyvédi munkadíj áfát is tartalmaz.

[72] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 405. § (1) bekezdés értelmében alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján.

[73] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Záró rész

Budapest, 2024. október 1.

dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró, dr. Osztovits András s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő